

Sylabus kursu e-learningowego

„Diagnostyka laboratoryjna w autoimmunologicznych chorobach układu pokarmowego”

Organizator: EUROIMMUN POLSKA Sp. z o.o.

Jednostka szkoląca: Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej w Sosnowcu Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach

Kierownik naukowy: dr n. farm. inż. Patryk Matuszek

Patronat honorowy: prof. dr hab. n. med. Bożena Cukrowska

Treść kursu

Moduł 1: Choroby autoimmunologiczne w gastroenterologii

Patogeneza autoimmunizacji:

- czynniki genetyczne,
- autoreaktywne komórki B i T u osób zdrowych i chorych,
- mimikra molekularna,
- deregulacja cytokin i ekspresji MHC,
- rola autoprzeciwciał.

Przegląd chorób autoimmunologicznych w gastroenterologii:

Przegląd chorób gastroenterologicznych związanych z obecnością przeciwciał (objawy, patogeneza, kryteria rozpoznania):

- celiakia,
- choroba Leśniowskiego-Crohna,
- wrzodziejące zapalenie jelita grubego,
- AIH,
- PBC,
- PSC,
- niedokrwistość Addisona-Biermera.

Moduł 2: Diagnostyka celiakii

- Badania podstawowe w celiakii.
- Algorytmy postępowania diagnostycznego: pacjenci dorośli, dzieci, pacjenci z grup ryzyka.
- Diagnostyka przeciwciał anty-tTG, EmA, anty-DGP: wybór technik laboratoryjnych (ELISA, immunoblot, immunofluorescencja pośrednia), ocena preparatów immunofluorescencji pośredniej, interpretacja wyników.
- Badania genetyczne: wartość kliniczna badań, interpretacja wyników szczegółowych.

Monitorowanie pacjenta z celiakią:

- Monitorowanie aktywności choroby – ocena przeciwciał anti-tTG, anti- DGP.
- Dieta bezglutenowa – postępowanie, ukryte źródła glutenu, najczęściej popełniane błędy na diecie bezglutenowej.
- Kontrola diety bezglutenowej – immunogenne peptydy glutenu (GIP) w monitorowaniu spożycia glutenu.

Moduł 3: Diagnostyka laboratoryjna nieswoistych zapaleń jelit

- Podstawowe badania laboratoryjne w chorobie Leśniowskiego-Crohna i wrzodziejącym zapaleniu jelita grubego.
- Diagnostyka przeciwciał przeciwko *Saccharomyces cerevisiae*, przeciwko komórkom kubkowym jelita, przeciwko komórkom zewnątrzwydzielniczym trzustki, przeciwciał typu ANCA: wybór technik laboratoryjnych (ELISA, immunoblot, immunofluorescencja pośrednia), ocena preparatów immunofluorescencji pośredniej, interpretacja wyników.

Badanie stężenia kalprotektyny w kale. Znaczenie w diagnostyce przewlekłych chorób zapalnych jelit:

- Diagnostyka różnicowa nieswoistych chorób zapalnych jelit (IBD) i zespołu jelita nadwrażliwego (IBS).
- Znaczenie badania poziomu kalprotektyny w chorobach zapalnych jelit: monitorowanie aktywności choroby, skuteczności leczenia, ocena możliwości nawrotu choroby.

Moduł 4: Diagnostyka laboratoryjna autoimmunologicznych chorób wątroby

Diagnostyka laboratoryjna autoimmunologicznego zapalenia wątroby (AIH):

- Podstawowe badania laboratoryjne w autoimmunologicznym zapaleniu wątroby.
- Diagnostyka przeciwciał typu ASMA, ANA, LKM, SLA/LP, LC-1: wybór technik laboratoryjnych (ELISA, immunoblot, immunofluorescencja pośrednia), ocena preparatów immunofluorescencji pośredniej, interpretacja wyników.

Diagnostyka laboratoryjna pierwotnego zapalenia dróg żółciowych (PBC):

- Badania podstawowe w pierwotnym zapaleniu dróg żółciowych.
- Diagnostyka przeciwciał typu AMA, przeciwciał typu ANA: nuclear dots, przeciwko antygenom błony jądrowej: wybór technik laboratoryjnych (ELISA, immunoblot, immunofluorescencja pośrednia), ocena preparatów immunofluorescencji pośredniej, interpretacja wyników.
- Diagnostyka zespołu nakładania twardziny układowej i PBC.

Diagnostyka laboratoryjna pierwotnego stwardniającego zapalenia dróg żółciowych (PSC):

- Badania podstawowe w pierwotnym stwardniającym zapaleniu dróg żółciowych.
- Diagnostyka przeciwciał typu ANA, ANCA, ASMA: wybór technik laboratoryjnych (ELISA, immunoblot, immunofluorescencja pośrednia), ocena preparatów immunofluorescencji pośredniej, interpretacja wyników.

Moduł 5: Diagnostyka pozostałych chorób przewodu pokarmowego o podłożu autoimmunologicznym

Diagnostyka autoimmunologicznego metaplastycznego zapalenia błony śluzowej żołądka i niedokrwistości Addisona-Biermera:

- Badania podstawowe.
- Diagnostyka przeciwciał PCA (przeciwko komórkom okładzinowym żołądka) oraz przeciwko czynnikowi wewnętrznemu: wybór technik laboratoryjnych (ELISA, immunoblot, immunofluorescencja pośrednia), ocena preparatów immunofluorescencji pośredniej, interpretacja wyników.

Materiały dodatkowe dostępne dla kursantów:

1. Przykłady wzorów fluorescencji pośredniej charakterystycznych dla przeciwciał w diagnostyce chorób układu pokarmowego.
2. Broszura „Dieta w celiakii”:
 - praktyczne porady żywieniowe,
 - ukryte źródła glutenu,
 - unikanie niedoborów,
 - bezglutenowe zakupy w świetle prawa żywności.
3. Podręczne schematy diagnostyczne.
4. Publikacje naukowe.
5. Materiały wideo.
6. Przypadki kliniczne.
7. „Głos eksperta”- wywiady ze specjalistami.